

Barta Ildikó

1962-ben született a Partiumban található Nagybányán. 1986-ban szerzett mezőgazdasági mérnök diplomát a Kolozsvári Agrártudományi Egyetemen. Ezt követően Románia egyik legnagyobb húsbaromfi telepén dolgozott vezető beosztásban. Az 1989-es romániai forradalom okán kisfiával Magyarországra költözött. 1991-től dolgozik a Haszonállat Génmegőrzési Központban és jogelődjénél, a Kisállattenyésztési Kutatóintézetben. Kiemelkedő szerepet vállalt a régi magyar baromfifajták KÁTKI-ban létrehozott in situ génbankjának kialakításában és fenntartásában az 1990-es évek elejétől. 1998-ban, baromfi- és kisállattenyésztő szakmérnöki oklevelet szerzett a Pannon Agrártudományi Egyetem Állattenyésztési Karán. Kiemelkedő tenyésztői munkássága mellett nevét számos hazai és nemzetközi tudományos publikáció, szakkikk és könyv társszerzőjeként is ismerhetjük. A HáGK génbanki tenyésztésvezetőjeként és a régi magyar baromfifajták tenyésztésére 1997-ben létrejött Magyar Kisállatnemesítők Génmegőrző Egyesületének (MGE) elnökségi tagjaként a hazai őshonos baromfi tenyésztésszervezés irányítója, és a többi régi haszonállatfajára is kiterjedő, Géngyűrűként ismert Kárpát-medencei génmentési program egyik fő szervezője. 2017-ben az Alföldi Állattenyésztési Napokon a baromfitenyésztés területén végzett kiemelkedő kutatási, fajta nemesítési és fenntartási tevékenységének elismeréseként Sófalvy Ferenc-vándordíjjal tüntették ki.

Meglepte az elismerés? Milyen érzések és gondolatok kavargtak Önben, amikor átadták a díjat és felolvasták a laudációt?

A Sófalvy Ferenc-vándordíj alapításáról természetesen hallottam és a korábban kitüntetett kollégákkal annak idején együtt örvendtem a díjkiosztókon, ugyanakkor még a gondolat sem fordult meg a fejemben, hogy én is részese lehetek egy ilyen szép elismerésnek. Ez annak köszönhető, hogy soha nem volt céltom elismerések szerzése vagy a becsvágy hamis útját járni, amit eddig és ezután csinállok, az belső meggyőződésből, állatszeretetből és az elv iránti tiszteletből fakad. A díj ezekben a gondolatokban megerősített, és a 26 év munkájának egyik megbecsülési formájának tekintem és köszönöm.

Kisgyermekként hogyan került közel az állatokhoz?

A gazdálkodás ősi formáinak tiszteletét és a régi, hagyományos haszonállatfajtáink szeretetét gyermekként a nagyszüleimtől kaptam, akik a Nyárad mentén, Székelyföldön éltek. Nyaranta minden háziállatot megismerhettem, amit lehetett. Közel kerültem az állatokhoz, innen a nagy szeretet, már nem tudtam elszakadni ettől az ágazattól. Későbbi irodalmi olvasmányaimban is azok a könyvek kötöttek le inkább, amik ezzel kapcsolatos témákat feszegettek.



Az őshonos baromfifélék iránti elkötelezettsége mikor alakult ki, és honnan jön?

Munkám nagyon szép, de egyben nehéz is a mai anyagi és rohanó világban. Az őshonos állatokkal való kapcsolatom életem olyan szakaszában vált lehetővé, amikor már túl voltam három kemény éven.

Végzős agrármérnökként egy intenzív baromfitelepet kellett vezetnem 1000 km-re szülővárosomtól, idegen nyelven, ottani tájszólással fűszerezve. Kemény, hatékony termelés-vezérelt munkában szereztem tapasztalatot, de nagyon szívesen szakítottam ezzel az ágazattal, amint lehetőségem adódott megismerni Magyarországon a volt KÁTKI-ban, ma Haszonállat-génmegőrzési Központban, Gödöllőn folyó tevékenységgel.

Röviden összefoglalná az elmúlt közel 3 évtized munkájának legfontosabb eredményeit, sikereit?

1991-ben alakult meg a baromfi génbank. Nagyon hálás vagyok a sorsnak, hogy részese lehettem ennek, és mai napig azt a munkát végezhetem, amit akkor elkezdünk. Nagy váltás volt a gondolkozásban és a kihívások is egész más területeken jelentkeztek. Az intézmény szellemisége, évszázados szakmai háttere nélkül nem sikerült volna ilyen mélyen és őszintén elsajátítani a génmegőrzés lényegét. Munkám velejárója a hosszú évek során megismert tenyésztőtársak hétköznapi problémáinak és örömeinek megosztása, a lehetőségek feltárása, a génmegőrzés fontosságának minél tágabb körben való megismertetése. Természetesen a génmegőrzésre fordítható uniós és nemzeti források nagyon fontos szerepet játszanak abban, hogy sikeres legyen a munkánk, de szeretném hangsúlyozni, hogy önmagukban ezek a pénzek nem elegendőek egy sikeres génmegőrzési program véghezviteléhez.

Vannak a génfenntartás és megőrzés iránt elkötelezett tehetséges fiatalok?

Soha nem gondolkodtam az elért eredményeken, mindig a végcél van előttem. Szerencsére akadnak elkötelezett fiatal kollégák, őket is afra kérem, hogy ez legyen a meghatározó, ami nem más, mint az őshonos állatfajok és fajták megőrzése, a kis létszámú egyedekből álló állományok felzaporítása azért, hogy kikerüljenek a veszélyeztetett kategóriából, és elnyerjék méltó helyüket a köztenyésztésben. A ritka állatfajták fenntartható tartása az, ami a génmegőrzési tevékenység sikerét jelenti, és a jövőt szolgálja.

Kiss Krisztina